

ХРИСТИЯНСКА

МИСЪЛ

ISSN 1310-8654

БРОЙ 10 ГОДИНА XVIII 2009 г.

ЦЕНА 0,70 лв.

В БРОЯ

Е. Едуард Зинк

**СЪТВОРЕНИЕТО
И ВТОРОТО
ПРИШЕСТВИЕ**

Четете на стр. 3

П-р Цанко Митев

**БОЖЕСТВЕНАТА
ДЪРЖАВА**

Четете на стр. 5

Николай Николов

**„МНОГО СЪМ
ГНЕВЕН! ЕДИН
ШАМПОАН,
МОЛЯ!“**

Четете на стр. 7

Тази дума обобщава всичко в християнството.

Някои се плашат от нея. Дори повече, отколкото от думата „свобода“. И с право. Тя срива тяхната гордост. Обижда ги. Лишава ги от възможността да контролират другите чрез чувството за вина. Представя Бог като прекалено добър. Затова я смятат за опасна.

Други я крецият истерично. Мислят си, че само те я разбират. Смятат, че е най-доброто оправдание за греха. С нея извиняват непослушанието си. Превръщат я в най-голямата пречка за духовен напредък.

Отричана или дискредитирана - благодатта е единственият път към спасението. Чрез нея християнинът го получава, променя се, развива се духовно, израства в святост и се наслаждава на новия живот.

Без благодат няма християнство. Няма църква. Няма смисъл.

„Защото по благодат сте спасени чрез вяра, и то не от сами вас, това е дар от Бога“ (Ефесяни 2:8).

След като е така, трябва да признаем, че служенето на пастора ще е безсмислено, ако изкривява вестта за Божията благодат. Всички грижи на родителя ще са напразни, ако пречи на детето си да приеме Божията благодат. Животът на християнина ще е кошмар, ако приема всичко друго от Библията, но отхвърля Божията благодат.

Трябва да приемем, че духовната зрялост, послушанието, верността, любовта, служенето, мъченичеството, радостта, търпението са възможни единствено чрез Божията благодат.

Истинското опознаване на Бог започва с разбирането и преживяването на благодатта.

Апостол Павел пише за нея много. Споменава я повече от 100 пъти. Неговите послания започват с благодатта и завършват с нея. Гръцката дума, която той използва е „kharis“. С нея той изразява безусловната Божия любов към грешника, чрез която Той го спасява и му подарява вечен живот. Тя включва и всичко, което Бог дава, за да направи живота на християнина пълноценен.

Благодатта е незаслужена

Тя ни лишава от възможността да се похвалим. Слага точка на претенциите ни, че сме достойни. Не ни пита колко можем да дадем, дали сме готови да го направим. Просто ни заявява, че Друг вече е платил вместо нас. Всичко!

Премахнем ли „незаслужеността“, благодатта вече не е благодат.

Без дори да използва думата „благодат“ в проповедите си, Исус я демонстрира с живота Си, отдавайки Своето внимание на грешните, а не на праведните (Матей 9:12, 13), осъждайки праведния и оправдавайки грешния (Лука 18:10-14).

Благодатта е обърната към лошите, към онези, които не могат да заслужат Божията милост.

С това тя шокира набожните

Иван М. Николов

хора и в миналото, и днес.

С това дава „храна“ на безбожниците. Критикът на християнството Целз през II век се надсмива над „лупавата“ идея, която не може да се открие в никоя друга религия - „Бог обича грешниците“.

Това е благодатта. Тя е незаслужена.

Благодатта е неотработена. О, да! Бог ме приема безусловно. Той ме обича. Той ми подарява спасението. Това е безплатен дар. Но от този момент не трябва ли аз да изработя „моята част“? Не трябва ли чрез моите постижения в християнския живот да докажа, че съм Божие дете?

Така са мислили някои християни, рискувайки да загубят всичко, което имат чрез Христос. Апостол Павел им пише: „Вие, които искате да се оправдате чрез Закона, отменяхте се от Христос, отпаднахте от благодатта“ (Галатяни 5:4).

Да тръгнеш добре. Да приемеш Божията благодат. Но след това да решиш, че не е достатъчна. И да продължиш чрез собствени дела. Това може и да изглежда като благородно желание. Като набожно дело. Но е път към отпадане!

Галатяните са се обръщали към Мойсеевия закон - обрязване, ритуали, празници, правила.

Днес някои се опитват чрез благодатворителност, молитви, четене, служене и пр. да изработят „своята част“. Това желание е обсебващо. То е като камък на шията, който тегли на долу към дълбините на неувереността, страха, отчаянието и гордостта.

От този товар се освобождаваме най-трудно. По-лесно е да изоставим греховете си; да жертваме парите, амбициите, кариерата, удобствата, славата и живота си.

Последното нещо, което правим, е да се доверим на Бог и да Му позволим Той да работи в нас чрез благодатта Си.

Продължава на стр.7

бяха приютени като местни поделения на традиционните евангелистки църкви, които си имаха регистрация по стария режим на комунистическия закон от 1949 г. Така се уедриха и, така да се каже, ренационализираха - в разрез с принципите на демократичното законотворчество.

Законът на силния отново победи силата на закона

Тази пререгистрационна кампания беше проведена след медийна истерия, започнала през 1992 г. срещу «сектите, които крадат душите на нашите младежи». Кампанията бе подкрепена с клевети в марксистко-ленински стил. Баптистите (стара евангелска деноминация) «за-рибявали» деца, а пастори „раздавали наркотици“ и, разбира се, „призовавали към самоубийства“. Сегашният призив на министър Димитров идва след продължителна и усиlena кампания в медиите отново за опасността от «сектите». Сергей Станешев заяви, че за него и българската държава има само една Православна църква (алюзията с ръководната роля на партията е натраплива). Аргументите на новия министър не издържат и богословска критика. Той счита, че двама и трима не могат да правят вероизповедание. Ще предложим на всички загрижени за бройката последователи Христовото тъл-

Отново ще се погазва свободата на вярата

“Религията е род духовна “парципа”, в която робите на капитала удавят човешкия си образ и исканията си за поне долу-горе човешки живот.”
Ленин

Грубиянското и простоватото виждане за сакралното на гения на Октомврийската революция сякаш е оставило неизличим отпечатък върху българското властническо отношение към вярата. Министърът без портфейл Божидар Димитров подкрепи идеята за затегнат законодателен контрол над вярата на хората - бил «поражен от закона за вероизповеданията» и притеснен, че много лесно било да се регистрира църква. Мнението на министъра е в противовес на принципите на свободното общество, но пък е в унисон с монолитната визия за верска справедливост на «Атака»:

Неправославен и ненационалист? Вън от страната!

Свободната и демократично устроена държава има следните черти:

1. Не се идентифицира с цялото общество (това става само в тоталитарните държави). 2. Всяка нова власт спазва върховенството на Конституцията и не се опитва да пренапише законите, за да си угоди.

3. Осигурява политически и светогледен плюрализъм като част от респекта към човешката свобода и достойнство.

В този смисъл ограниченията, предложени от г-н Димитров и «Атака», можем да оприличим на опит за отхвърляне на конституционния режим, който установява плюрализъм на убежденията и забранява установяването на държавна идеология.

В България законодателният тормоз над вярващите под формата на «пререгистрация» е нещо като традиция. След падането на комунизма множество нови протестантски църкви се регистрираха по тогавашния Закон за лица и семейството (ЗЛС) напълно адекватно като нестопански организации. Каквито и са. Тогава обаче държавните отговорници по религията, както и лидери на вероизповедания, регистрирани пред комунистическата власт, прозряха, че по този начин се изпуска контролът над вярващите. Верни на идеята за «една партия, една идеология, един народ, една държава, един цар, една църква», през 1994 г. комунисти и демократи единодушно гласуваха промени в ЗЛС, по които се регистрираха юридическите лица с идеална цел. Така всички свободно регистрирани пред съда организации с идеална цел, които споменават Бог в устава си, трябваше да се «пререгистрат» вече само след одобрение на централната изпълнителна власт.

За съжаление тогава най-голямата група от засегнатите вероизповедания - протестантските общности - не реагираха, а търсейки временното решение,

кувание на църква според евангелието от Матей: «Ако двама и трима са събрани в Мое име, и аз съм посред тях».

Как обикновеният, зачитащ закона вярващ човек да се противопостави на неуморните усилия на докопали се до властта религиозни и идеологически фанатици да го задължат да се покланя на бог, на който не желае? Има три решения. На първо място е отказът от всякаква регистрация пред държавата. Практикуването на вярата без регистрирано юридическо лице е напълно законно право, защитено от Конституцията и Европейската конвенция, въпреки че има своите неудобства. По тези закони всеки има право на вяра и убеждения, на това да се събира с други на закрито без разрешение от властите, както и свобода на информацията и словото. Тези права осигуряват практикуването и проповядването на вярата. Така човек ще спести пари и нерви за регистрационната процедура и няма да дава информация на властите какви са му вярванията. Ако властта реши да го преследва заради вярата му, тогава държавната дискриминация ще бъде насочена срещу реални физически личности, а няма да е «отнемане на регистрацията» на фикцията «юридическо лице». В такива случаи се минава в нелегалност и църквата се връща към времената на дивия комунизъм и на император Нерон. Положителната страна на това развитие: обикновено се вижда кой е наистина вярващ и готов да страда заради вярата си. Вариант две: да се емигрира в страна, в която практикуването и проповядването на християнството не се преследват и вярата в Бога не се счита за обществена опасност. Третата опция е законовата борба с

тоталитарното налагане на задължителна вяра

или идеология. Ако държавата не спазва закона, някой трябва да ѝ помогне и това са нейните граждани.

Най-доброто решение би било, разбира се, да бъде отменен изцяло дискриминационният религиозен закон и да бъде върната практиката за регистрация на религиите пред съда при условия както за всички други нестопански организации. И хората да бъдат преследвани от прокурора само за престъпни действия, а не за различните си убеждения. Следва да бъде отменена от Конституцията и «традиционността» на православието, която толкова допада на социалистите и «Атака».

В момента бивш агент на комунистическите тайни служби се кани да възобнови антирелигиозната класова борба. Надхваните националисти в единен строй ще се борят за свеждането на религиозните гледни точки до контролируем минимум. Шансовете на свободата на съвестта и вярата са равни на нула.

Добре дошли в тоталитарната демокрация.

Agv. gfn. Виктор Костов издава електронно списание за свободата на религията, съвестта и словото: www.svobodazavseki.com
Дневник

Една от последните снимки на Маделин.

Затвор за родители избрали молитвата пред медицината

Докато 11-годишната им дъщеря Маделин умираше, Дейл и Лилейни Нюмън се молели. Въпреки че напоследък здравето ѝ видимо се влошавало, родителите не се обърнаха за медицинска помощ до момента, в който детето поело последния си дъх.

Двамата родители от щата Уисконсин, САЩ, бяха осъдени да изтърпят едномесечен престой в затвора в продължение на всяка една от следващите шест години. Според думите им не са потърсили медицинска помощ, понеже са вярвали, че Бог ще се намеси и ще спаси детето им.

През март 2008 г. Маделин почина от форма на диабет,

Семейство Нюмън не само, че не съжаляват за решението си, ами го определят като акт на вяра.

която обаче се повлиява положително от медикаменти. В последния месец от живота си детето е повръщало непрестанно, изпитвало е жестока болка, не е можело да ходи, да яде или пие. Но дори изправени лице в лице със сериозната болест, родителите ѝ избират да се молят за нейното възстановяване, вместо да я заведат и на лекар. Трагичната развързка настъпва според данните от аутопсията вследствие на диабетна кетоацидоза. Според FOX News обаче родителите отдават смъртта ѝ предимно на това, че не са изявили достатъчно вяра. Двойката има още три други деца, които оттук нататък ще трябва редовно на всеки три месеца да бъдат прегледани от медицинско лице. Въпреки жестоката смърт на момичето родителите се разминаха със сумарно шест месеца затвор, като към това наказание е добавен и 10-годишен изпитателен период.

По време на произнасяне на присъдата им двамата заявиха, че не съжаляват за това, че са поверили грижата за дъщеря си на своята вяра вместо на лекар и също така отстояваха, че са добри и всеотдайни родители, представени погрешно като религиозни фанатици. „Не съжалявам, че се доверих напълно на Господ относно здравето на дъщеря ми“, заяви Лилейни Нюмън според Associated Press. В обръщението си към родителите съдия Винсът Хауърд каза, че за някои хора поведението им е решение да принесат в жертва дъщеря си в името на своята вяра. „Бог със сигурност работи чрез хората около нас и някои от тях са лекари“ - добави той.

Според мнозина либерално настроени християни в САЩ нелепий край на детето се дължи на възхода през последните десетилетия на ултраконсервативното християнство и харизматичните движения.

Едно обаче е пределно ясно: за смъртта на малкото момиче трябва да бъдат винени родителите и определени християнски среди, но не и Бог. ХМ

Според мнозина съдия Винсът Хауърд трябваше да бъде далеч по-строг в наказанието, поради липсата на осъзнаване на децата от страна на родителите.

Някоу

се опитват да отхвърлят достоверността на Битие 1-11 гл., като заявяват, че те не разказват какво в действителност се е случило - това е само поезия, а не история. Целта им била просто да предават вестта, че в началото Бог е сътворил. Там не се казвало как е станало сътворението, а само бил представен фактът на сътворението. И все пак, независимо дали Битие 1-11 гл. е исторически разказ, или поезия,

така че видимото не стана от видими неща“ (Евр. 11:3).

Библейската история на човечеството се различава драстично от историята, предлагана от еволюцията. Ние не сме синове и дъщери на примати, а синове и дъщери на Бога! Генеалогията на Адам не води началото си от примитивна клетка. Той е Божи син (Лука 3:38). Не сме създадени по образа на някое животно, а по подобие на самия Бог (Битие 1:26-28; 5:1, 2).

бъде и Пришествието на Човешкия Син“ (Мат. 24:37-39). В този текст от Свещеното писание състоянието на човечеството от времето на Ной е използвано като аналогия за времето непосредствено преди Второто идване на Христос. Нецо повече, същото Слово, което е осъществило Сътворението и Потопа, ще предизвика унищожението при Второто пришествие.

Теистичната еволюция означава, че е наложително да се преформулира

Исус Христос. Това не е някаква въображаема, лишена от съдържание връзка, а отношение, основаващо се на познанието на „единствения истинен Бог“ (Иоан 17:3). Ако носим в сърцето си друго божество, това е идолопоклонство. Независимо дали е в дарвиновата си форма, която отрича съществуването на Бога, или е в своята теистична разновидност, която представя Бог като влияние върху еволюционния процес, теорията на еволюцията отрича библейската доктрина. Тя

Сътворението

това не променя същността, тъй като Библията често използва поезия, за да представи исторически събития.

Е. Едуард Зинк

Свещеното писание потвърждава достоверността на Битие

Когато обаче разгледаме цялото Свещено писание, откриваме, че библейските автори и дори самият Христос разглеждат посочените глави като фактология и история. Апостол Павел твърди, че „Адам [а не някаква клетка в тинята] е създаден, а после Ева“ (1Тим. 2:13; виж Лука 3:38; Римл. 5:14; 1Кор. 15:22, 45). Христос споменава създаването на първото семейство: „Не сте ли чели, че Онзи, Който ги е сътворил, сътворил ги е отначало мъжко и женско създание?“ (Мат. 19:4). Спасителят използва разказа от Битие, а не еволюционната теория като основа за морала, основан върху първоначалния Божи план: „Затова ще остави човек баща си и майка си и ще се привърже към жена си; и двамата ще бъдат една плът?“ (ст. 5). Христос приема съвсем сериозно също и историята за Ной и Потопа от Битие: „Защото както и в онези дни преди Потопа яряха и пиеха, женеха се и се омъжваха до деня, когато Ной влезе в ковчеза, и не се усетиха, докато дойде Потопът и завлече всички...“ (Мат. 24:38, 39; виж 2Петр. 2:5).

Според Библията движещата сила на Сътворението не е еволюцията и естественият подбор, а самият Божи Син Исус Христос. „В начало беше Слово; и Слово то беше у Бога; и Слово то беше Бог. То в начало беше у Бога. Всичко това стана чрез Него; и без Него не е станало нищо от това, което е станало“ (Иоан 1:1-3; виж ст. 10; Кол. 1:16, 17; 1Кор. 8:6; Еф. 3:9; Евр. 1:1, 2).

Идеите за сътворението влияят и на разбирането ни за Бога, и върху отношението ни към Него. Фактът, че Бог е Творец ни дава основание да Го почитаме (Ис. 17:7, 8): „Защото така казва Господ, Който сътвори небето (този Бог, Който създаде земята, направил я и я умвърдил, Който не я сътвори пустиня, а я създаде, за да се населява): Аз съм Господ и няма друг“ (Ис. 45:18). „Достоен си, Господи наш и Боже наш, да приемеш слава, почит и сила; защото Ти си създал всичко и поради Твоята воля всичко е съществувало и е било създадено“ (Откр. 4:11; виж Неем. 9:6; Деяния 14:15; 1Кор. 8:6). Сътворението отличава Бога от всички езически божества (1Пет. 16:26).

Нецо повече, сътворението формира основата на връзката ни с Бога, тъй като в началото Той ни е създал, за да общува с нас. Този, Който отначало е заповядал на светлината да озрее от тъмнината, осветява и сърцата ни със светлината на познанието за Божията слава, разкрита чрез Исус Христос (2Кор. 4:6). Посредством творческата Си мощ Той е основата на нашата сила (Пс. 121:2; 124:8). Приемането на историята за сътворението се основава на вяра. „С вяра разбираме, че световите са били създадени с Божието слово,

Преди много години Елън Уайт предупреждава: „Заклученията, докогато учените стигат в резултат на научни изследвания, биват внимателно проучвани и обяснявани; в същото време се създава впечатление, че ако тези учени са прави, то Библията греши. Подобни личности желаят да ни убедят, че човекът - венецът на творението - се е развил постепенно от дивашко състояние, а още по-назад във времето - от животните. Те имат толкова голямо желание да премахнат Бога от Вселената, че принизяват човека и го ограбват от величието на неговия произход. Природата е издигана над Господаря на природата; превръщана е в идол, а нейният Създател е скриван от погледа посредством така наречената наука.“

Сътворението и Второто пришествие

Библията свързва историята на Сътворението, Потопа и Второто пришествие. „Преди всичко знайте това, че в последните дни ще дойдат присмиватели, които с подигравките си ще ходят по своите страсти и ще казват: „Къде е обещаното Му пришествие? Защото откакто са починали бащите ни, всичко си стои така, както от началото на създаването“. Защото те своеволно не признават това, че чрез Божието слово отначало е имало небе и земя, сплотени от водата и всред водата, но пак посредством тях погавашният свят, потопен от водата, загина. Така със същото Слово и днешните небе и земя са натрупани за огън, пазени до деня на страшния съд и погубелта на нечестивите човеци“ (2Петрово 3:3-7).

Христос прави същата връзка: „И както стана в Ноевите дни, така ще бъде Пришествието на Човешкия Син. Защото както и в онези дни преди Потопа яряха и пиеха, женеха се и се омъжваха, до деня, когато Ной влезе в ковчеза, и не се усетиха, докато дойде потопът и завлече всички, така ще

и Второто пришествие

учението за Второто пришествие и Новата земя. Ако Бог не е влязъл в историята чрез Сътворението, тогава със сигурност няма да го направи и чрез буквално, видимо второ идване. Ако не твори посредством излизащото от устата Му Слово, тогава не би могъл да ни пресъздаде и при възкресението. Ако в началото не е сътворил Едем, няма да пресътвори и Новата земя. За теистичния еволюционист събитията от времето на края не са решителна Божия намеса в историята на човечеството чрез Второто пришествие, а продължително еволюиране към подобър живот - процес, който ускоряваме, като правим обществото по-добро и по-морално посредством определени действия (като бунтове, въстания, преразпределение на богатството, образование и т.н.).

Интезитетът на нашата вест

Адвентизмът няма да е адвентизъм, ако приеме теистичната еволюция. Активният Бог е създавал чрез Слово то Си, предавал е вестта чрез пророци, живял е сред нас, умрял е вместо нас, бил е възкресен и се е възцарил, за да продължи да ни служи. Ще се върне втори път, за да ни вземе у дома със Себе Си, ще извърши възкресението на мъртвите, ще сътвори Новата земя и накрая ще унищожи греха - как бихме могли да се покланяме на такъв Бог, ако Той не съществува?

Адвентистите се покланят не на божество, което води създаванията си през тинята на еволюцията, а на Бога на сътворението, на един личен Бог, Който желае да общува с нас и да обитава сред нас. Ние Му се покланяме, защото ни е сътворил. Именно актът на сътворението Го отличава от всички измислени божества.

Християнството е връзка с Бога и с

строи друга концепция за божественост, основаваща се на човешка наука, история и философия и на практика отрича този Бог, Който се разкрива в Слово то Си. Като разчитат на човешката способност да открива „истината“, хората с подобна нагласа вървят по същия път, по който е тръгнал Сатана. Човекът е представян като същество, независимо от Бога, като личност, способна сама да дефинира или да създава божества чрез силата на своя разум.

Еволюционната теория изисква от нас да пренапишем историята на Бога и следователно да предефинираме Неговото естество. По този начин ни подтиква да влезем във връзка с едно фалшиво божество. Когато дойде втори път, Христос ще вземе със Себе Си народ, който очаква именно Него. Ще дойде при хора, които са подобни на Него по характер, а не като човешките ни божества дизайнери, създадени от собственото ни въображение. Христос желае да има народ, който не е в неведение за Неговата самоличност. Затова призовава онези, които приемат и провъзгласяват пълнотата на библейската вест - вечното евангелие, - част от което са и думите: „Поклонете се на Този, Който е направил небето и земята, морето и водните извори“ (Откр. 14:7).

Е. Едуард Зинк е теолог и бизнесмен, член на Библейския изследователски институт към Генералната конференция на ЦАСД от 1971 до 1986 г. Президент е на международна компания за храни до 2008 г. Понастоящем е в борда на попечителите на университета „Андрюс“, на Библейската изследователска комисия, на Комитета за съботноучилищните уроци, на съвета „Вяра и наука“. Вицепрезидент е на Съвета по литературното наследство на Елън Уайт, съосновател, бивш президент и настоящ финансовист на Адвентното теологично общество и активен член на адвентната църква в Спенсървил. Превод Емануил Георгиев

това, което трябва да знаем

Самоубийството е една от големите трагедии на живота. От библейските примери на Саул и Юда до тези от днешните вестници, самоубийството засяга всички социално-икономически класи, всички възрастови групи, хора от всички нива на образование, всички професии, всички религии и двата пола.

Защо самоубийство?

Защо хората се самоубиват? Откъде идва проблемът? От самоубиеца, от обществото или от съчетаването на личността с околната среда?

Що се отнася до личността, често става въпрос за опит да се постигне твърде нереалистична цел, което се заплаща с неуспех. В сърцето на всяка личност самоубиец има доза перфекционизъм.

Депресията е друга често срещана причина за самоубийство.

Правени са и твърде малко изследвания върху гнева и неговата връзка със самоубийството, но изглежда, че това също е важен фактор. „Самоубийците трупат чувство на гняв по същия начин, както други колекционират пощенски марки. Тъй като не се бият никога с никого (или най-малкото го отлагат за последните дни, преди да направят своя фатален опит), те приключват с убийството на самите себе си“.

Семейното минало играе жизненоважна роля в успеха или

неуспеха на самоубийствените намерения. Сред студентите, които са планирали, опитвали или успявали със самоубийство, една от общите характеристики е хаотична и смущаваща семейна среда (семејства, преживели развод, раздяла, смърт на единия родител, повторен брак или самотен родител).

Напрежението по време на изпитите, неуспешните любовни авантюри също имат своята роля при учащите. Повече от 90 % от студентите, направили опит за самоубийство, са преживели неуспех в работата или в ученето. Вторият по-често срещан проблем е трудната любовна връзка.

Друго обяснение за огромното нарастване на самоубийствата сред студентите е липсата на подкрепа от обществото. Чрез семейството, колежите, съседите, членовете на църквата тази социална подкрепа „съдейства за доброто умствено здраве и служи като буфер за психологическия стрес.“

Превенция на самоубийството

Ето някои спешни мерки, ако искате да помогнете на

Това, което трябва да знаем

1. Повечето от тези, които се самоубиват, дават устни или поведенчески симптоми.
2. Не толкова искат да умрат, а по-скоро да не продължават да живеят в настоящата ситуация.
3. Повечето от самоубийците правят опити в кратък период.
4. Самоубийците могат да бъдат от всички социални слоеве.

5. Самоубийците могат да бъдат много нещастни, но не са непременно умствено болни.
6. Жените, които правят опити за самоубийство, са от 3 до 5 пъти повече, но пък при мъжете от 3 до 5 пъти повече са успешните опити.
7. Въпреки че могат да не се намерят генетични следи в склонността към самоубийство, в някои семейства то се наблюдава по-често, отколкото в други.
8. Въпреки че свързваме най-общо депресията със самоубийството, има много други емоции, които могат да

- бъдат причина за него (като отмящането и гневът).
9. Самоубийството и употребата на алкохол са тясно свързани.
10. Да попитате някого или да обсъдите идеите върху самоубийството като опит за проява на състрадание, това може да предотврати осъществяването на фаталното решение.
11. Опитите за самоубийство се увеличават при възрастните хора.
12. Жените по-често използват огнестрелно оръжие, отколкото медикаменти.

Десет мита

1. Младите, които говорят, че ще се самоубият, няма да го направят.
2. Самоубийството идва без предупреждение.
3. Едно подобрение след опит за самоубийство означава, че не съществува повече риск.
4. Един път самоубиец, означава цял живот такъв.
5. Самоубиецът иска да умре.
6. Всички, които се самоубиват, са в депресия.
7. Ако попиташи някого дали иска да се самоубие, това може да го доведе до самото действие.
8. Самоубийците много рядко искат помощ.
9. Всички, които се самоубиват, оставят писмена следа.
10. Причините и мотивите за едно самоубийство се откриват лесно.

Алармени сигнали

1. Подаряване на предмет, на който човекът много държи.
2. Злоупотреба с дрога/алкохол.
3. Дълги периоди на депресия.
4. Изблик на гняв, ожесточени спорове.
5. Внезапна промяна в навиките на сън и хранене.
6. Никаква надежда за бъдещето.
7. Предприемане на необичайни рискове.
8. Правене на неадекватни подмятания, че той/тя няма да го/я има на този свят или че би било по-добре без него/нея.
9. Често говорене за смъртта.

човек, за когото се съмнявате, че има намерение да извърши самоубийство.

- Да го попитате дали смята самоубийството за реален изход от проблема си.

- Да го предразположите да говори за плановете си.

- Да се опитате да елиминирате средствата, чрез които може да осъществи самоубийството.

- Да се споразумеете той да не прави опит за самоубийство, преди да ви е позвънил.

- Ако е възможно, съдействайте за решаването на проблема, който кара тази личност да мисли за самоубийство.

- Оставете с него или осигурете човек, който да го направи, докато премине кризата.

- Окуражете го да се консултира със специалист; предложете му да го придружите.

Адвентистите и самоубийството

Какво трябва да бъде поведението на адвентистите към проблема на самоубийството? Писанията представят случаем на две личности, които имат положение на водители. Преди всичко това е историята на цар Саул. Той постепенно се отвърща от Бога. В I Царе 31 глава четем, че той с ужас наблюдава как Израел губи жизненоважна битка. Тримата от синовете му са убити. По-късно той също е смъртно ранен и знае, че няма измъкване.

Моли своя оръженосец да го доубие, но той отказва. Саул решава да се самоубие със собствения си меч.

Ето какъв е коментарът на Елн Уайт: „Така загина първият цар на Израел - чрез самоубийство. В края на своя пропаднал живот той слезе в гроба обезнадежен и в безчестие! И всичко това - защото предпочиташе по-скоро собствената си воля, отколкото тази на Бога!“.

Втората личност, за която Библията казва, че умира чрез самоубийство, е Юда. Той вярва, че постъпва разумно, предавайки Исус. Едва когато вижда реалния резултат (Матей 27:3-5), си дава сметка какво е направил.

Продължава на стр.7

На 1 май 1541 г. големият съвет в Женева отменя заповедта за изгонването на френските реформатори и натоварва Ами Перин с мисията да представи на Калвин в писмо молбата на града да се върне на предишното си място. Това послание заварва реформатора във Вормс и го поставя в голямо раздвоение. Какво решение да вземе?

Как може Женева да стане Божествена държава? Отговорът на реформатора е: като се изгради църковна организация, в която всички звена да са ангажирани със задоволяването на духовните потребности, и като се установи църковна дисциплина с ясни правила, за чието спазване да носи отговорност както религиозната институция, така и държавата. Заедно с шестима представители на Малкия съвет Калвин съставя Наредба за църковния ред, която е представена за разглеждане и одобрение в Градския съвет в края на септември. След дълго разглеждане и корекции окончателният вариант е приет и гласуван от трите съвета на Женева на 2 януари 1542 г. На 28 ноември 1541 г. е обнародвана Конституцията на женевската църква, а на 28 януари 1542 г. Конституцията на държавата.

Управлението на църквата се поделя между четири поста - пастори, доктори, старейшини и дякони. Подборът на пасторите се извършва по предложение на действащи служители, които представляват църковен орган, наречен Конгрегация, минава през одобрението на Съвета и след това кандидатите се представят пред хората. В даден срок те могат да оспорват техния избор, като представят аргументи пред Големия съвет. Загължението на пасторите е да проповядват Библията, да отслужват причастието, да поучават юношите, да посещават семействата, да ги наставляват в Божия закон,

Преди да се спра на функционирането на този сложен механизъм (който, повлиян от авторитета и индивидуалния живот на Калвин, установява политически режим, близък до синьорията и до управлението на един-единствен човек в името на общото благо), бих искал да отбележа, че заедно с опасностите, които крие, проектът успява да издърпа на преден план образованието на децата. По молба на Калвин Съветът задължава всички родители да водят децата си на неделно училище. Учреден е също и колеж, в който да се преподават не само теология и древни езици, но и естествени науки, за да може подрастващите да се подготвят за служители на църквата и на обществото. Калвин доживява да види осъществяването на идеята си за тристепенно образование в Женева. Първата степен е неделното училище, където децата учат Катехизис, след това преминават в училище, където се изучават латински и гръцки, логика и реторика. Третата, висша степен, е университетът. Той е открит на 5 юни 1559 г. с пет катедри - по латински, гръцки и еврейски езици и две по теология. От този момент нататък реформата на протестантизма и образованието ще вървят ръка за ръка.

Доколко строгата религиозна дисциплина и изобретенията на нейното прилагане орган - Консисторията - са ефективно средство за промяна? Само за няколко години Женева е преобразена до неузнаваемост. В града не се чува за престъпност, няма кражби, няма сбивания, няма разврат, няма дори корупция.

Божествената държава

Цялото му същество желае да продължи работата си в Страсбург, но дали това наистина е Божията воля? „Сто пъти бих предпочел да умра, отколкото пак да започна предишната мъчителна борба“, пише на той на Фарел. Молбите на Женева стават все по-настойчиви. Сенатът изпраща писма до Цюрих и Базел, в които моли те да подкрепят завръщането на Калвин и да съдействат магистратите на Страсбург да не се противопоставят на това. Стига се до положението женевски магистрат на колена да го моли да се завърне, но въпреки това той продължава да се колебае. Накрая Фарел изгубва търпение и му пише писмо, в което заплашително го пита: „Нима чакаш и камъните да те призоват?“. След този приятелски упрек за Калвин вече няма възможност за избор. Възпитал себе си винаги да дава предимство на дълга, той се подчинява на Божията воля и взема решение да тръгне отново по неприятния и изпълен с неизвестности път, без да слуша желанията на своето сърце.

Женева се подготвя за пристигането на изгонения реформатор, като с голяма бързина въвежда старите строги норми, избира му подходящо жилище с градина и мебелировка и специално реконструира амбона на църквата „Сен Пиер“ така, че когато Калвин започне да проповядва, да бъде виждан през цялото време от всички. Не ни е известен денят на неговото завръщане, но е датирана първата му среща със Сената - 13 септември 1541 г. Тя поставя началото на реализирането на уникален проект: превръщането на Женева в Божествена държава - човешка общност без недостатъци, без корупция, без анархия, без пороци и грехове, център, от който ще се пръска светлината на Евангелието по света - нещо като Ерусалим в Стария Завет. За Калвин в основата на всяка религиозна дейност трябва да стои не мисионерството, не усилията Евангелието да стигне до всеки човек, нито разпаденото прокламиране на реформационните идеи, но вътрешният духовен живот на църквата и освещението. Женева трябва да бъде духовен еталон, център на святост и пример за подражание, който да бъде следван в други страни. Само така Реформацията ще представлява нещо стройно и организирано, ще се приема с радост от народите и ще има силата да се противопоставя на мощната организация и влияние на Католическата църква.

да надзирават болните и да посещават затворите.

Доктори (или професори) се наричат служителите, които се занимават с богословското образование. Тяхна функция е поучаването в църквата, както и преподаването в училище.

Старейшините са обособено тяло, с което се осъществява връзката между църковната и гражданската власт. Те се избират всяка година от трите съвета на Женева, дванадесет на брой: двама от малкия съвет, четирима от съвета на Шестдесетте, и шестима от Големия съвет. Критериите за подбор на старейшини са добър морал и авторитет сред местните граждани. При встъпването си в длъжност те полагат клетва пред Съвета и пред църквата.

Последната длъжност в управлението на църквата са дяконите, които се занимават с администрирането на материалните ѝ функции - благотворителността, поддържането на приюти за бежанци, болници, събиране и разпределяне на пари за бедните.

Главните църковни органи са Конгрегацията и Консисторията. Конгрегацията е съставена от пастори и има задача да надзирава пасторското тяло и да решава всички въпроси, отнасящи се до богослужението, тълкуването на Писанието, до възпитанието и образованието. Консисторията е специален църковно-морален съд, съставен от старейшини и пастори под ръководството на избран синдик. Този църковен съд заседава веднъж седмично и действа като помирител при спорове, а също и като коригиращо тяло, което заради своеобразната смес между гражданска и религиозна власт има под своя юрисдикция грешките в теологията и в морала. Ако се третират въпроси извън сферите на църковната власт, тогава неговите присъди се разглеждат в съдебно производство от магистратите. Консисторията разглежда всички дела, свързани с нравствеността на обществото, с частния живот на хората и с отношението им към религията.

Всички прояви на обществения живот работят като добре смазан механизъм, отмерващи всяко действие с прецизността на швейцарски часовник - монотонно, дисциплинирано и безотказно. Благочестието е достигнало своя връх, но градът сякаш е в траур. Няма гу пъстрите одежди, защото цветовете са помръкнали. Няма камбанен звън, нито се чуват богри песни. Всяка къща е гола и прилича на протестантска църква. Кръчмите са запустели. Пустни са и танцовите площадки, по тъмните алеи не се разхождат никакви влюбени двойки. Хората си говорят тихо, движат се като сенки. По лицата им няма безгрижие и рядко се вижда усмивка. Чувстват се най-добре, когато са незабележими, защото така няма да направят впечатление нито с прибрзани думи, нито с грехи или накити, нито с весело изражение. Вървят по улиците със сведени погледи, тихи и неми в тъмните си палта. Децата не играят буино и не вдигат шум, не се бяят и почти не вършат лудории. Движат се подобно на своите родители боязливо и плахо, сякаш са под надзора на невидимо нещо, което с беззвездието си присъствие следи всяка тяхна стъпка.

За постигнатото благочестие Женева е платила много висока цена. За нея се споменава в Притчата за сеяча:

„А слугите на домакиня дойдоха и му казаха: „Господице, не пося ли ти добро семе на нивата си? Тогава, откъде са плевелите?“. Той им каза: „Някой неприятел е сторил това“. А слугите му казаха: „Като е тъй, искаш ли да идем да го отплевим?“.

А той каза: „Не искам; да не би, като плевите плевелите, да изскубете заедно с тях и житото“ (Матей 13:27-29).

Божествената държава на Калвин следва не библейския съвет, а земеделската практика, като не допуска никакво съжителство между „плевели“ и „житни зърна“. През цялото свое съществуване е заета да изкоренява и да създава поредица от предпазни мерки за поникването на нови „плевели“. Изкореняването се осъществява чрез забрани и наказания, в основата на които стоят два основни възгледа на Калвиновата теология. Първият е, че човек трябва да живее със съзнанието за своето нищожество, затова не трябва да крачи с високо вдигната глава, а да е в постоянен страх от Бога и предразположен към покаяние. Вторият е, че грехът трябва да бъде възпиран още в самото му начало; затова всяко нещо, което е излично и води до земни наслади и отпускане на душата, е суета, от която обществото трябва да се предпазва.

В богослужението се премахват картините и скулптурите, музиката, органите и камбаните, честването на празници, включително Рождество и Възкресение.

В гражданския живот се забраняват народните празненства, всякакви шумни увеселения, хазартни игри, танци и песни. Брачните тържества трябва да се провеждат скромно, без музика и веселие. Строго са забранени театралните представления, освен тези, които пресъздават библейски истории. Четенето на романи също е забранено, а писането им се наказва със затвор.

Продължава на стр. 6

Историческа стъпка за ЦАСД Покана за партньорство от страна на СЗО

От 6 до 11 юли т.г. столицата на Швейцария, Женева - градът на реформацията, - събра представители на почти всички страни в света за участие в Световна здравна конференция на тема „Здраве и начин на живот“.

Присъстваха повече от 800 души, предимно медицински специалисти, но също и много представители на образование, духовността, социалното дело и други.

Участваха Ян Полсън, президент на ГК на ЦАСД, Лоуъл Купър и Тед Уилсън вицепрезиденти; д-р Алън Хендсайлдз и д-р Питър Лендлес от Здравния отдел на ГК, както и ръководители на здравните отдели на отделни дивизии; представители на водещи световни медицински университети - проф. Дейвид Уилямс, професор по обществено здраве в Харвардския университет в Бостън, Масачузетс; Албърт Рийс, ректор на Медицинския факултет на университета „Мериленд“ в Балтимър; сър Майкъл Мармот, директор на Международния институт за общество и здраве в Лондон; Алекс Рос, директор по програмите на партньорство и реформа в Обединените нации към СЗО; Кристофър Драсбек, регионален съветник в Пан-американската здравна организация; Чарлс Сандефур, президент на АДРА - Интернешънъл; Нийлс-Ерик Андреасен, президент на университета „Андрюс“; Джералд Уилсън, директор на Катедрата по етика в Медицинския университет „Лома Линда“, Калифорния; Д-р Гери Фрейзър, директор на второто голямо изследване върху дълголетие на адвентистите в САЩ и Канада; д-р Уинстън Крейг, директор на Катедрата по хранене към университета „Андрюс“, Бруно Верталие - президент на Евро-Африканската дивизия, Намита Прадхан - зам. генерален директор на Програмата към СЗО за партньорство

Ян Полсън, президент адвентната църква в момента на официалното си обръщение към членовете на Световната здравна конференция в Женева, Швейцария.

Джийн Дъф, изпълнителен директор на Центъра за междурелигиозни действия срещу бедността.

и реформа в Обединените нации и много други.

Денят на откриването бе проведен тържествено в самата сграда на СЗО в Женева, а следващите дни Женевският университет гостоприемно отвори вратите на своите зали и аудитории за всички прояви на конференцията.

„Покана за партньорство“ - така оцени тази конференция Ян Полсън.

„ЦАСД има същите цели като СЗО - да подобри здравето на хората в световен мащаб. Това ни насърчава да променим индивидуалистичния си

Тед Карпф, завеждащ Отдела за партньорство и реформа към СЗО в Обединените нации.

подход и да сме по-отворени към нуждите на всеки един. В това отношение и религиозните организации могат да бъдат много полезни и да си сътрудничат. Здравните лидери в църквите също се надяват да демонстрират

ролята на духовността и на пълноценния живот, когато работят в партньорство.“

От своя страна СЗО, ООН и Пан-американската здравна организация търсят партньорство с религиозни организации.

ЦАСД се срещна официално с най-големите лидери на СЗО, за да бъдат проучени ефективни пътища за партньорство, най-вече в осъществяване на целите за развитие през хилядолетието, поставени от ООН. Ръководителите на двете организации обдуваха многократно през последните 2 години, като кулминация на това

беше Световната конференция, организирана в Женева.

„Нашият подход към здравето не се ограничава само в лечение на болести или в определяне на това какво да ядем или да пием, или в обучение на медицински специалисти. Това е концепция, която включва всичко, допринасящо за пълнотата на човешкото съществуване“, каза Ян Полсън.

Представителите на СЗО официално проявиха желание да партнират с ЦАСД. „Аз смятам, че ЦАСД е напълно готова за официално партньорство със СЗО“, каза Тед Карпф, завеждащ Отдела за партньорство и реформа към СЗО в Обединените нации.

Джийн Дъф, изпълнителен директор на Центъра за междурелигиозни действия срещу

бедността, определи ЦАСД като „верен партньор, който умее да мобилизира своите здравни предимства и църковни структури“.

В дните на конференцията бяха изнесени повече от 15 общи презентации, над 20 семинара с повече от 150 специализирани доклада от около 140 международни специалисти.

Последният ден от конференцията, събота, 11 юли, завърши на територията на Адвентният колеж „Колонж“. Последни дискусии и разговори, снимки за спомен с приятели. Обобщения и решения за бъдещето.

В заключителното си слово Лоуъл Купър, заместник-президент на ГК, заяви, че нашият имидж след тази историческа конференция ще бъде още по-престижен:

ЦАСД - световно призната като предпочитан модел за здравословен живот.

ЦАСД - оценена като доверен партньор в съвместната работа с други институции за посрещане на основните човешки нужди.

ЦАСД - уважавана от обществото за присъствието си и служенето си във всяка общност, в която има нейни членове и/или институции.

„Така и аз изпращам вас!“ - казва Исус Христос. Амин!

Музикален фестивал в София

На 3 октомври 2009 г. в залата на Националния политехнически музей в София се проведе Третият годишен фестивал на християнската песен, организиран от Западната област при Съюза на ЦАСД. Четиринадесет бяха църквите, сред които Плевен, Монтана, Радомир, Перник, Кюстендил „Б“ и „В“, Благоевград и почти всички софийски църкви. Тази година имаше най-много изпълнители, което говори за интереса към такава форма на споделяне любовта и вярата ни в Исус Христос, както и че тя вече е традиция.

Всички музиканти и певци бяха работили дълго и упорито, за да дадат най-доброто от себе си. През цялата събота можеше взаимно да се наслаждаваме на дарбите си и така да предвкусим небесната атмосфера на хармония и любов. Залата бе претърпана с гости. Всички бяхме докоснати и насърчени от часовете, прекарани заедно в прослава на Бога.

Едно от най-вълнуващите неща беше, че концертът бе излъчван директно он-лайн по Интернет благодарение усилията на екипа на Hope Channel - Вг. ХМ

Божествената държава

Продължава от стр.5

Опасни „плевели“ са излишеството и разточителството. В Божествената държава те се „изскубват“ чрез поредица от забрани. Забранено е да се носи друго облекло, освен най-скромното, почти монашеско. Ако шивач реши да създаде нов модел, той трябва да получи одобрение от магистрата. На момичетата са забранени копирени роби до петнадесетата им година. За златни украшения и накити въобще не трябва да се говори - подлежат на конфискация, а притежателят им може да се озове в затвора. На мъжете са забранени дългите коси, на жените - високите кокобе и къдренето. Забранени

са дантелите, ръкавиците, гратериите. Забранени са семейните тържества с повече от сдвасет души. При кръщенията и годажите се разрешават определен брой блюда. Съпрузите могат да си правят подаръци само в първата половин година от своя брачен живот. Забранено е местен жител да посети гостилница - излизно пилеене на средства!

Трябва да има умереност и в храненето. Затова са забранени гивечът, патиците и пастетите, забранени са дори десертите, като например компотите. Забранено е разхождането по улиците след 21.00 часа. Забранено е излежаването. Забранено, забранено...! Малкото,

което е позволено, включва: молитва, ходене на църква (то е задължително!), работа за изкарване на прехраната и кратка почивка.

За това как се изпълняват забраните се грижи не само Консистоцията, но и специално създадена морална полиция. По всяко време тя има право да извършва инспекция в дома на хората. От най-бедния до най-богатия - всеки трябва минимум веднъж месечно да мине през нейните разпити. В тях е включено дори изискването да се знаят наузуст някои молитви. Полицията могат да извършат обиск, за да проверят дали жените не държат в къщи грехи, които са прекалено дълги или къси, дали роклите нямат дълбоки деколтета, дали не се държат златни накити или излизно количество пръстени, или пък

дали в кухнята не са скрити мармалад и някои други лакомства. Всъщност от удоволствията е позволено само червеното вино - разбира се, в умерени количества. Полицията проверява дали в библиотеката няма забранени книги или ръкописи, дали семейството не чете романи и т.н.

Забраните нямат смисъл, ако престъпването им не е последвано от наказания. Всъщност непрекъснатите санкции изковават спартанския морал на женевското общество. Не съм наясно кои са имали по-голямо въздействие - дали тежките, смъртните наказания, или тези, давани за по-малките престъпления. Може би вторите, защото са били ежедневие. От протоколите на Съвета се добива представа за техния ефект. Например гражданин се ус-

михнал по време на кръщение - три дни затвор. Заспиване на проповед - затвор. Ядене на пастет - три дни без хляб и вода. Игра на кегли - затвор. Сляп цигулар свирил за танц - изгонване от града. Жена е наказана с публичен бой с пръчки, защото е пляла светска песен с църковен напев; тридесет видни мъже и жени са хвърлени в затвора, защото на сватба са танцували или са гледали как други танцуват; трима души са наказани три дни без хляб и вода, защото преяждали сутрин и т.н.

С всяко „плевене“ се откъсва нещо много ценно - човешката свобода. Докъде ще стигне този процес в Женева? И как това явление ще даде тласък на Реформацията в другите страни - това ще е тема на следващата статия.

П-р Цанко Митев

ВНИМАНИЕ! ВИСОКО НАПРЕЖЕНИЕ!

Гневът е взривоопасно чувство. Той може да се прояви под формата на афект - неконтролируем изблик на емоции - и да разруши в един миг отношения, сградени с години. Може да срине постижения и позиции, изграждани с много усилия и труд. Може да събори авторитета и имиджа човек, който е уважаван и обичан. Способен е да нарани физически и емоционално хората, към които е насочен, случайни хора, а също и да сложи край на нечий живот.

Гневът е опасен и за този, който се гневи. Ако човек не се научи да се справя с него, ще страда физически, духовно и психически. Ще бъде преследван от чувство за вина и безпомощност и ще се срамува от себе си. Колкото и парадоксално да е, гневът - емоция, която води до агресия и насилие, - всъщност разкрива нашата най-голяма слабост - неспособността ни за самоконтрол. Средновековната църква е поставила гнева сред седемте смъртни гряха. Той е разглеждан като нещо толкова страшно, че може да разруши новия живот на християнина, да го лиши от благодатта и от вечното спасение. Как да се справим с този смъртоносен вулкан? Как да се научим да контролираме тази негативна енергия, за да бъдем силни и свободни хора? Надяваме се поредната за гнева, която предлагаме в следващите шест броя, да помогне на всички ни да станем по-силни и свободни личности. Редакцията на ХМ

„Никої не може да мисли ясно със стиснати юмруци“ (Джордж Джиън Нейтан).

Не мислете ли, че понякога телевизионните реклами са малко глупави? Даже нелепи. Изкушен съм да използвам и друга дума, но ще остана на „нелепи“. В една от тях се представя следната, според мен напълно невъзможна ситуация: жена, цялата мокра и носеща броня на автомобил, се прибира вкъщи, където е посрещната от учудения си мъж: „Къде ми е колата?“. Отговорът ѝ някак си се вписва във външния ѝ вид: „В езерото“. Само за стотна от секундата спокойствието на мъжа се сменя с неконтролируем гняв: „В езерото?!“. Най-интересната част обаче идва след това. Дръжте се! Мъжът влиза в банята, изкъпва се с една определена марка шампоан и... се успокоява. Стига бе! Това е просто нелепо (наистина съм изкушен от някои други думи от богатия ни речник)! Тези от маркетинговия отдел на производителя на шампоан за какви ни взимат?

Колкото и да е пълен абсурдът обаче, вечерта взех, че се замислих върху тази история. Нямаше ли наистина да е хубаво, ако имаше шампоан, който така успешно да редуцира гнева и да успокоява хората? Вярно, няма да е удобен за ползване на опашката в супермаркета или в колата, но пък за вкъщи става. Наистина, някои лесно гневящи се хора нямаше да излизат от банята, но пък не е ли по-добре да са там, отколкото като експлодиращи бомби - около вас? Обича ли някой да се намира около гневен човек? Аз не! И затова понякога изобщо не мога да се понасям. Гневът има невероятното свойство да прави теб самия и хората около теб нещастни просто защото гневът и щастие са несъвместими. Кога за последно срещнахте гневлив щастливец?

Ех, само ако имаше шампоан, който да лекува гнева! Тогава бих отишъл в магазина и бих извикал: „Много съм гневен! Един шампоан, моля!“. А може би наистина има

„Много съм гневен! Един шампоан, моля!“

начин гневът да бъде победен и затова не е необходимо да ходя до супермаркета. Може би тайната за това не е в някаква специална козметика или в чудотворни илачи, а в нещо много по-просто...

Какво е гневът?

За да не тръгнем отзад напред в проучването на проблема с гнева, най-добре да тръгнем отпред назад. И така, какво е това нещо, което наричаме „гняв“?

Гневът е емоционално състояние, когато се чувстваш раздразнен. По-важното е, че е вторична емоция. Това ще рече, че той почти винаги следва друга емоция (като неудовлетвореност, разочарование, горчивина, завист, възмущение или несигурност...). Гневът е естествен начин да отговорим на някаква заплаха. Той е и естествена реакция на борба за справедливост. (Разбира се, справедливост - според нашите разбирания.)

Дотук не е толкова зле, нали? Така е, но

само дотук. Сега започва по-лошата част. В яда си преценяваме нещата погрешно. Гневът така замъглява разсъдъка ни, че започваме да правим глупости. Затова може да бъде сравнен с временна лудост - в това състояние не осъзнаваме, какво говорим и какво вършим. Това означава, че в гнева си можем да кажем и да направим много лоши неща. Е, може би вие не, но при мен се получава точно така. Всъщност... няма какво да ви жая - и при вас е същото и не можете да заблудите никого. Всеки път когато избухнете в гняв, казвате и правите нещо лошо. Разгневихте ли се на това, което казах?

Когато говори за гняв, Библията се занимава най-вече с Божия гняв, който не е нещо лошо и изразява Неговата справедливост. Но също така отделя внимание на човешкия гняв и предупреждава, че той „не върши Божията правда“ (Яков 1:20).

Гневът е мощна емоция, която, ако се използва правилно, може да гонее до позитивни решения. За съжаление обаче си остава и най-неразбраната от всички емоции. Но това не значи, че изобщо не може да бъде разбран. Напротив! Гневът е един от най-големите ни врагове, но колкото по-добре го познаваме, толкова по-лесно можем да го владеем. А нали знаете онази приказка: „Дръж приятелите си близо, а враговете си още по-близо“. В следващите няколко статии ще се опитаме да опознаем по-добре този враг и да се научим да го свържим под контрол. Пък и да го направим свой приятел. Защо не? Защо да не превърнем човешкия гняв в хвала на Бога? Писано е, че е възможно: „Наистина човешката ярост ще се обърне в хвала на Теб“ (Пс. 76:10).

Николай Димов Николов

Благодат

Продължава от стр.1

Благодатта е неизплатима

Тя не е полица. Не е нещо, което ни е дадено наготово сега, но трябва да го изплатим в бъдеще. Ако мислим така, ние сме в добрата компания на блудния син. „Тамко, съгрезих против Небето и против теб и не съм достоен да се нарека твой син; направи ме като един от наемниците си“ (Лука 15:18, 19).

Чудесен план. Ста-

вам наемник и връщам всичко, което съм разпилял. Компенсирам. Но... всъщност мога ли да компенсирам?

Това е оскърбление против благодатта. Бог е платил - с живота Си. Той е покрил миналото ни, настоящето ни и бъдещето ни. Смъртта на Неговия Син е достатъчна, за да плати всички наши дългове.

Лишенията ни не струват. Аскетизмът ни няма стойност. Нашите жертви, служене, посвещение не са разменна монета. Педантичността ни във всичко не ни прави по-достойни.

Единственото, което има смисъл, е смиренството и приемането на онова, което Бог е направил за нас.

Това е благодатта.

Не бива да се плашим от нея. Тя ни прави способни да вършим добро (Ефесияни 2:10).

Учи ни „да се отречем от нечестие и от световните страсти и да живеем разбрано, праведно и благочестиво в настоящия свят (Тим 2:12).

Тя прави живота ни красив!

Иван М. Николов

това, което трябва да знаем...

Продължава от стр.4

Елън Уайт пише, че Юда „не се чувства способен да живее, виждайки Исус разпнат. В своята безнадеждност той се обесва. Спасителят знае намеренията на Юда. Ето защо Той не произнася нито дума на осъждане. Отправя към Своя предател поглед, изпълнен с милост, и казва: „За този час дойдох на света“.

Исус познава човешките сърца и работи в тях, без да ги осъжда. Можем ли да правим същото? Изхождайки от тези библейски случаи, можем да заключим:

Тези, които отхвърлят Бога и Неговите ценности, често усещат, че животът не си струва да бъде изживян и желаят да му сложат край.

Има и други фактори, над които

можем да загубим контрол: стрес, самота, предателство, срам, депресия, умствена болест.

Но дори да не разбираме напълно причините и мотивите за самоубийството, като адвентисти можем да потвърдим три големи принципа:

Преди всичко - животът е ценен, той е дар от Бога. Трябва да го изживеем докрай чрез Неговата благодат, чрез вяра.

Няма толкова голям проблем, който да не можем да представим пред Бога в молитва, за да бъде разрешен с Неговата помощ.

Когато срещнем човек, който има намерение да извърши самоубийство, наше задължение е да се погрижим за него.

Не ни е дадено да съдим. Не можем да започнем с това, че извършва грях, но да му послужим с любов и съчувствие.

Dialogue

Той не намери извора на младостта, но това, което успя да открие, вероятно е следващото най-добро нещо: тайните на хората с най-дълъг живот на планетата.

В продължение на осем години Дан Блотнер и екип от изследователи обикалят земното кълбо, за да намерят хора с изключително дълъг и здравословен живот. Целта на екипа е, наблюдавайки навиците, диетата, ежедневната работа и начина на мислене на столетниците, да се опита да открие онова нещо, което възрастните хора знаят, а ние може би пропускаме.

Съвсем очаквано, нетърпеливи сме да разберем какво е научил той от най-възрастните хора на планетата. Неговите предварителни проучвания

световно проучване. Отне ни две години, а след като открихме синя зона, трябваше и да я потвърдим. Много места, като долината Вилкабамба в Еквадор, в които смятахме, че живеят много столетници, бяха развенчани. Хората там или не знаеха на колко години са, или лъжеха за възрастта си.

Къде се намират потвърдените сини зони?

Лома Линда, Калифорния, заради голямата концентрация на адвентисти; региона Барбаджия в Сардиния, Италия; Окинава, Япония; и Никойския полуостров в Коста Рика.

усвояването на някои здравословни навици ще е много по-лесно и по-естествено за вас.

Открили сте, че в сините зони извън Америка физическата активност представлява естествена част от живота. Като например целенето на дърва или чистенето на хралалаци, което е част от ежедневната дейност. Предполагам, че хората от американската синя зона трябва да се постараят повече, за да направят физическата активност част от живота си.

Да, те трябва да се лишат от някои удобства.

в търсене

Например, ако живееш в среда, в която ходенето пеша е естествено, ще ти бъде много по-лесно, отколкото насила да се опитваш да правиш упражнения. Реално погледнато, американците горят по 100 калории с упражнения. Консумират между 2500 и 3000 калории на ден. Идеята да ги изгорят с упражнения няма да проработи. Да погледнем всички сини зони, не само Лома Линда, защото тя е най-малко пригодена за естествена физическа активност. Зоните са места, където хората ходят пеша и карат велосипеди. Имат градини, върху които работят - торят, плевят, копаят. Същият резултат се постига и ако имаш животни или живееш в къща, която няма всички технически удобства. Например всеки път когато станеш от стола, за да смениш програмата, гориш калории. Ако имаш гузина такива малки възможности в ежедневието си, ще гориш повече калории, отколкото, ако правиш упражнения.

В Лома Линда имаше ли запомнящи се хора или преживявания, които да са ви оказали влияние?

Да, Мардж Джетън, която е доброволка, а е на над сто години. Всъщност следващият понеделник ще отида да я видя. Също така Елсуърт Уеърхем - действащ хирург, който на 95 години все още изпълнява сърдечни операции. Едно от нещата, които Елсуърт изтъкна, беше силата на религията. Аз не съм много религиозен, но това, което ми направи впечатление, е невероятният мир, идващ, когато знаеш как би трябвало да се държиш, как да действаш и какво да следваш; когато знаеш, че ако го правиш (или по-точно, като имаш вярата, че ако го правиш), тогава нищо не може да предизвика стрес в живота ти. Звучи логично. Елсуърт наблезна и на това, че е добре да се общува с млади хора. Мисля, че и това е полезен съвет.

Научихте ли в Лома Линда нещо, което да ви накара да промените своя личен начин на живот?

Да, научих по нещо от всяка от зоните. Някои от нещата се срещаха във всичките зони. Всъщност в момента съм в офиса си и гледам една голяма кутния, пълна с ядки, която винаги държа тук. Повече от всичко Мардж Джетън от Лома Линда ме побуди, като се прибера вкъщи, да се включа в доброволна дейност. Преди три седмици заведох децата си да пакетират храна в един център за бездомни. Довечера ще

участваме в мероприятия за събиране на средства за същия този център. Знаете ли, до миналата година не съм се занимавал с подобни дейности. Успях да ги вметя в живота си. Между другото хората, които се включват в доброволна дейност, спадат по-рядко от сърдечносъдови заболявания и имат по-нисък индекс на телесната маса (BMI). Така че, и това е много полезно.

В книгата си сте писали, че адвентистите почитат съботата. Какво впечатление ви направи този факт?

Ами, прекарах една събота в Лома Линда, отидох на богослужението, а след това ме поканиха на обяд. Това не е част от моя живот, но оцених прекрасните мир и сила, които изпитам.

Кое е най-важното нещо, което бихте искали хората да научат от сините зони?

Най-възрастните хора на планетата носят урок за нас. Ако този проект ми е показал едно нещо, то е мъдростта, на която те могат да ни научат.

на тайни

бяха публикувани във водеща статия на сп. „National Geographic“, а по-детайлните му изследвания - в бестселъра „Сините зони: Уроци за по-дълъг живот от хората, които са живели най-дълго“ („The Blue Zones: Lessons for Living Longer From the People Who've Lived the Longest“). Впоследствие тайните на дълголетието, които той разкрива, са отразени толкова широко, че вече не изглеждат чак толкова тайни. Блотнер е гостувал в много предавания като например „Good Morning America“, „Today“, „Primetime Live“ и в токшоута на Опра Уинфри, Марта Стюърт и Дейвид Летерман. Статии и интервюта с него са публикувани в много списания, включително „U.S. News and World Report“ и „Forbes“.

Блотнер открива четири географски региона, в които хората живеят по-дълго, но само в един от тях средата е забързана и модерна: Лома Линда, Калифорния - място, населено с голям брой адвентисти от седмия ден, които са си заслужили името „longevity all-stars“ - звезди на дълголетие на Америка, заради начина си на живот.

Наскоро Блотнер разговаря с редактора на сп. „Vibrant Life“ Хийдър Кинтана за това какво е научил от адвентистите от американската синя зона, за преживяванията и хората, които са му оказали най-голямо влияние, както и за дребните ежедневни навици, способни да променят живота драстично.

Представяме ви част от това интервю.

Какво представляват сините зони и как ги открихте?

Сините зони са географски и демографски райони, където хората живеят по-дълго. За да ги определим, използваме няколко различни критерия. Първият е общата продължителност на живота, вторият е процентът на столетниците - колко хора от 1000 са над 100 години. Накрая вземаме предвид степента на смъртност при хората на средна възраст.

Открихте зоните с помощта на демографи, предимно европейци, а Националният институт по геронтология ни помогна да идентифицираме американската синя зона. Това беше едно наистина

Значи тази синя зона наистина обхваща всички хора, които водят адвентен начин на живот?

Може да се каже. Но въпреки това мисля, че част от „магията“ на Лома Линда се крие и във влиянието на толкова много адвентисти в един район. Вероятно ни е познато усещането на наслада, ползотворност и сила, което идва, когато си заобиколен от правилните хора.

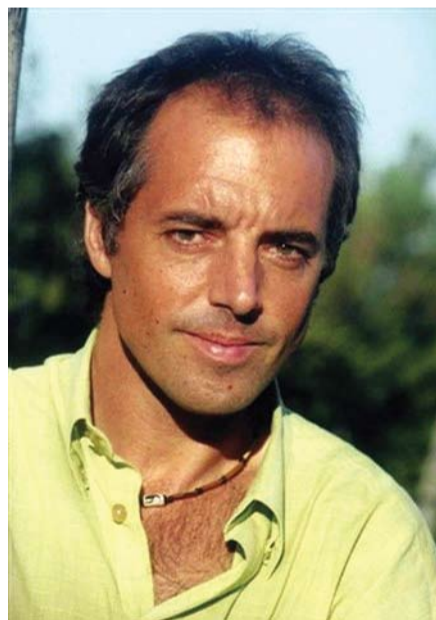
Определено има сила в това да си част от общество, в което

Интервю с Дан Блотнер, автор на бестселъра „Сините зони“

на, която има правилни навици и победение...

В книгата си описвате контраста между Лома Линда, която е заобиколена от смог и муризм от различни заведения за бързо хранене, и между по-естествената обстановка в другите сини зони. Мислите ли, че е по-трудно да се живее дълго и здравословен живот в тази среда, отколкото в другите сини зони?

Да, мисля, че е много по-трудно. Средата оказва голямо влияние върху здравето. Ако имате късмета да се родите в правилната околна среда, тогава

хората споделят ценности, сродни с твоите.

Не става въпрос само да принадлежиш към хора, които имат еднакви вярвания. Идеята е да принадлежиш към група, която има правилни навици и победение...